

snit II i pagten om regionale sprog kun foretages med landsstyrets medvirken.

Men derudover forventer jeg, at denne pagt måske snart mister sin relevans for færøsk vedkommende, da færøsk som nationalsprog for et selvstyrende Færøerne bliver stadfæstet i den aftale, som indgås i foråret mellem landsstyret og regeringen om Færøernes fremtid som selvstændigt land, og som vil blive godkendt af Lagtinget og et solidt færøsk flertal ved en efterfølgende folkeafstemning.

Jóannes Eidesgaard (FÆR):

I bemærkningerne til konventionen bliver der sagt, at spørgsmålet om Danmarks ratifikation har været forelagt det færøske hjemmestyre. Her vil jeg understrege, at det er dybt beklageligt, at det nuværende landsstyre, men specielt det foregående har udtalt sig på vegne af hjemmestyret, dog uden at sagen har været forelagt det færøske Lagting.

Den politiske definition af, hvad hjemmestyret er, er, at hjemmestyret er Lagting og landsstyre. Og lad mig dernæst understrege, at det er en meget gennemarbejdet praksis, at samtlige konventioner bliver behandlet af Lagtinget.

Den danske regering har i denne sag handlet fuldstændig korrekt. Man har via Rigsombudsmanden i februar 1998 forelagt konventionen det færøske hjemmestyre med adresse hos Færøernes landsstyre.

Men så sker det, der ikke bør ske, nemlig at en lagmand pludselig betragter sig selv som Færøernes hjemmestyre. I et brev fra marts 1998, underskrevet af daværende lagmand Edmund Joensen, bliver der sagt, at Færøernes hjemmestyre ikke har noget at bemærke til, at konventionen bliver ratificeret med territorial virkning for Færøerne. Regeringen kunne derfor i god tro arbejde videre med forberedelsen af fremlæggelsen af konventionen her i Folketinget.

I Udenrigsministeriet bliver man nu enig om, at den danske oversættelse kræver nogle sproglige præciseringer. Derfor sender Rigsombudsmanden i september 1999 konventionen på ny til udtalelse hos hjemmestyret med samme adresse hos landsstyret. Der bliver spurgt, om man kan tilslutte sig den nye udgave, men desuden bliver der spurgt, om den nye udgave ændrer noget ved landsstyrets tidligere holdning til konventionens indhold. Og med et svar dateret 29. oktober i år svarer landsstyret, at man ikke har yderligere bemærkninger.

Efter at den færøske presse fortæller, at regeringen nu vil fremlægge konventionen i Folketinget, går landsstyret ud og siger, at der nu er tale om en utilsigtet provokation fra dansk side, og når landsstyret i Lagtinget i en spørgetime bliver spurgt, hvad man har svaret i brevet fra den 29. oktober, så står man uvidende.

Så foruden at have svaret positivt to gange ved forespørgsler om ratifikationen, så har Landsstyrets politiske opmærksomhed i den her sag været på nulpunktet. Man har kort sagt sovet i timen.

Men det reelle problem er jo, at færøske politikere i Lagtinget hverken kender noget til konventionen eller endnu mindre til korrespondancen mellem regeringen og landsstyret.

Selv om konventionen kun rummer positive intentioner rettet mod sproggrupper, der virkelig har problemer, vil jeg dog mene, at det er unødvendigt, at vi mellem Færøerne og Danmark starter en ny politisk broderstrid, der er overstået for mere end 60 år siden. Men det er en kendsgerning, at sagen let kan udvikle sig til noget helt andet end det, den bør dreje sig om.

Sagen kan nemt få nogle politiske aspekter om bl.a. statsret. Region og regionalt sprog er fremmede begreber i hjemmestyrelovens terminologi. Og al lovgivning på Færøerne er færøsk, og i offentlige forhold er sproget færøsk. Derfor er konventionens ellers meget positive tiltag for regionale sprog unødvendige.

Så hvad gør vi nu for at undgå, at denne uskyldige sag får lov til at udvikle sig uheldigt? Mit bud er, at sagen for tredje gang bliver sendt til hjemmestyret, og denne gang skal Lagtinget få lov til at udtale sig. Og det er meget muligt, at udenrigsministerens forslag om, at der afgives en erklæring i forbindelse med ratifikationen om det færøske sprogs stilling, og at de særlige beskyttelsesregler i pagtens afsnit III ikke finder anvendelse for det færøske sprog, er et forslag, vi kan arbejde videre med.

Men det er altså dybt beklageligt, at landsstyret har handlet så klodset, som det har i denne sag, og derfor vil jeg som parlamentariker appellere til Folketingets forståelse og overbærenhed. Jeg er overbevist om, at Lagtinget vil gøre sit bedste for at finde en løsning.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Danmark undertegnede den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog den 5. november 1992, samme dag som pagten blev åbnet for undertegnelse.